

Soundtechnisch is de S910 hoorbaar flink aangepakt

de linkerzijde boven het klavier zitten de transporttoetsen voor openen en afspelen; in het scherm zet je de track op Record of Play. Een kind kan de was doen. Als je wilt, kun je ook een microfoon inplukken en gezellig een deuntje meezingen, al dan niet met meesrollende tekst op het display. En nu je toch bezig bent, zet dan ook gelijk de Vocal Harmony aan, dat automatisch koortjes maakt die worden gestuurd door de gespeelde akkoorden.

Alles wat je speelt, kun je gelijk opnemen op een usb-stick. In de usb-recorder kun je ook mp3's afspelen, zoals bijvoorbeeld audio van orkestbanden of je eigen backing track. Alles is dan weer als een soort snapshot op te slaan in Registration Memory: het apparaat legt per acht banks de huidige instellingen van het keyboard vast. Ook hier geldt weer dat de grootte van je externe opslagruimte de limiet bepaalt.

De achterkant van het digitale wokstation zit vol aansluitingen, zoals midi-in/out, aux-in en video-out (voor karaoke bijvoorbeeld). Via de usb-aansluiting kun je de S910 eenvoudig aansluiten op je computer en dankzij de ingebouwde netwerkkaart is het zelfs mogelijk om direct internet op te gaan om bijvoorbeeld nieuwe voices, styles en registrations binnen te halen.

Standaard wordt een 16 volt adapter bijgeleverd, evenals een lessenaar en een goede handleiding. Bij het testexemplaar zat geen Nederlandstalige versie, maar Yamaha kennende komt die er zeker. Op de site vind je sowieso een Nederlandse pdf-versie.

Conclusie

Je kunt niet anders dan zeer enthousiast zijn over deze Yamaha PSR-S910. De mogelijkheden zijn enorm, het klavier speelt lekker en de geluidskwaliteit staat buiten kijf. Een lichte teleurstelling is de piano, die minder overtuigend klinkt dan we van Yamaha mogen verwachten. Voor de gebruikersinterface verdient het merk een grote pluim, want die is erg comfortabel en overzichtelijk. Revolutionaire ontwikkelingen zijn we niet tegengekomen: de veranderingen ten opzichte van de PSR-S900 zitten 'm vooral in de hoeveelheid beschikbare klanken en een aantal kleine subtiele verbeteringen. Al met al heeft Yamaha met de PSR-S910 wederom een heel goede nieuwe troef in handen. ■

SPECIFICATIES

- 61 toetsen met touch response (5 gradaties)
- 128 x polyfoon
- 1186 preset klanken, 322 styles
- tft-beeldscherm
- ingebouwde 2x12 watt versterker met speakers
- Vocal Harmony
- effectprocessor
- usb-player/recorder voor wav, en mp3
- dataopslag (usb-stick of hd) onbeperkt
- lan, 2x usb, video-out, stereo line-out, stereo aux-in, mic-in/out, headphones-out, mid-in/out
- gewicht: 11kg

Meer is beter

De PSR-serie digitale workstations van Yamaha bestaat al erg lang en er blijven maar nieuwe modellen uitkomen. Is de nieuwste PSR-S910 wederom een verbetering?

door Olaf Windey > olaf@interface.nl

INFO

- Prijs incl: € 2.023,-
- Distributie: Yamaha Music Central Europe Branch NL
- Internet: www.yamaha.nl, www.global.yamaha.com

Tyros' is zo'n beetje hét toverwoord voor het keyboardminnende publiek. Goed nieuws dus dat Yamaha de jongste telg uit haar PSR-S-serie vol heeft gestopt met sounds die geleend zijn van het succesvolle vlaggenschip onder de digitale workstations. En omdat het Tyros-concept alweer een tijdje bestaat, is de PSR-S910 ook nog eens vriendelijk geprijsd. Er is overigens ook nog een kleiner broertje, de S710. Deze benadert qua specs de S900 (voorganger van de S910), en kost slechts € 1.204,-. De S910 heeft natuurlijk wel wat meer te bieden, maar voordat je meteen naar de winkel holt om je oude PSR-S900 in te ruilen voor deze nieuwe versie, gaan we

eerst eens een fijn vergelijkend warenonderzoek doen.

Buiten en binnen

Qua vormgeving is alleen het beeldscherm van de PSR-S910 ietsje gewijzigd ten opzichte van zijn voorganger. Het betreft hier een 5,7" tft-kleurenscherm met navigatieknoppen aan weerszijden en aan de onderkant van het scherm. Geen wereldschokkende verandering ten opzichte van het standaard lcd-scherm van de S900. Wel duidelijk nieuw is het klavier, dat beter aanvoelt. De toetsen drukken dieper door, wat erg lekker speelt.

Kijken we onder de motorkap, dan zien we vooral 'meer'. Iedereen weet dat dit niet altijd per se 'beter' hoeft te betekenen, maar wees

gerust: ook deze Yamaha voldoet weer ruimschoots aan de hoge eisen die muzikanten aan het merk stellen.

De geluidsbron werkt met AWM Stereo Sampling, een inmiddels tamelijk uitontwikkelde engine die in staat is om natuurgetrouwe imitaties te genereren. De maximale polyfonie is 128 stemmen en dat is ruim voldoende voor alle toepassingen. Het aantal klanken in presets – voices genoemd bij Yamaha – is fiks uitgebreid: 678 voices, 28 drum- en sfx-kits, 480 XG voices plus GM2- en GS-geluiden. In dat arsenaal aan klanken zitten ook de inmiddels bekende Live!, Cool!, Sweet!- en MegaVoices. De MegaVoices zijn niet realtime te bespelen omdat er veel velocity switches in zitten, maar met de computer kun je hier zeer realistische imitaties en speelstijlen mee maken. Verder heb je 38 Super Articulation Voices tot je beschikking – die zijn nog weer wat beter.

Soundtechnisch is de S910 hoorbaar flink aangepakt: het geluid is bijzonder goed. En ook de versterking is dik in orde. Toen ik de S910 meenam naar een repetitie, had ik genoeg aan de ingebouwde 2x12 watt versterker met speakers.

Begeleiding

Het ingeblikte orkest is in vergelijking met de S900 flink uitgebreid. In de vele presets zijn liefst

293 zogenaamde Pro Styles en 29 Session Styles ondergebracht. Qua voices en styles wordt het aantal user programs eigenlijk alleen beperkt door het gebruikte opslagmedium. Dat kunnen usb-sticks zijn, maar je kunt er ook een externe harde schijf aan hangen. In de Music Finder zitten maximaal 2.500 nummers die min of meer lijken op bekende songs. Alle styles hebben drie intro's, drie endings, een break en vier fills. Zo kun je bijvoorbeeld instellen dat je bij het switchen tussen de vier variaties een fill wilt, of dat je automatisch wilt veranderen van instrumenten – één in de linkerhand en twee in de rechter, al dan niet over elkaar heen.

Alle gangbare stijlen zijn vertegenwoordigd, aangevuld met een aantal oriëntale en andere etnische ritmes. Leuk, maar naar mijn idee had het allemaal wel wat meer ballen mogen hebben. Begrijp me niet verkeerd; de S910 klinkt absoluut zeer muzikaal en is duidelijk geprogrammeerd door iemand die zijn vak verstaat. Het blijft alleen hier en daar een beetje braafjes. Deze Yamaha is een beest, maar het had een waar monster kunnen zijn.

Klinkt als...

Door de enorme hoeveelheid aan klanken duurt het even voor ik ze allemaal geluisterd heb. En wat blijkt aan het slot? Dat de pianoklanken

tegenvallen, terwijl Yamaha daar juist zo in kan uitblinken. Luister maar naar de S90-serie of de piano-afdeling van de P-serie. Bij de S910 klinkt de piano – zoals wel vaker bij keyboards – dun, met weinig body.

Trompetten solo zijn nooit top in Yamaha en dat geldt ook hier. De rest van de instrumentenfamilies bevat wél goede klanken. Zelfs de sax heeft solo een geloofwaardig geluid, en als groep maken de blazers nog meer indruk. De strijkers zijn zeker wat klankkleur betreft erg goed, maar ik mis varianten met veel knisperend hars. Gitaren klinken erg goed: vooral de akoestische gitaren in de Super Articulation Voices zijn wonderschoon. De elektrische varianten overtuigen qua klankkleur, maar missen net dat beetje extra dynamiek. Bovendien was een echte fikse scheurgitaar niet verkeerd geweest.

Over de rest van de klanken kan ik kort zijn. E-piano's, pads, leads, analoge sounds, drums en bassen; er zit heel veel bij om van te genieten. Mede dankzij de zeer uitgebreide effectenafdeling die je nog tot je beschikking staat.

En verder...

Goed, wat hebben we verder nog? Allereerst de Song Recorder, waarmee je snel en gemakkelijk op maximaal zestien tracks kunt opnemen. Aan

HET OORDEEL

- + gemakkelijke en prettige bediening
- + usb-recorder voor mp3 en wav
- + arsenaal aan zeer goede klanken
- pianoklank een beetje licht voor een Yamaha